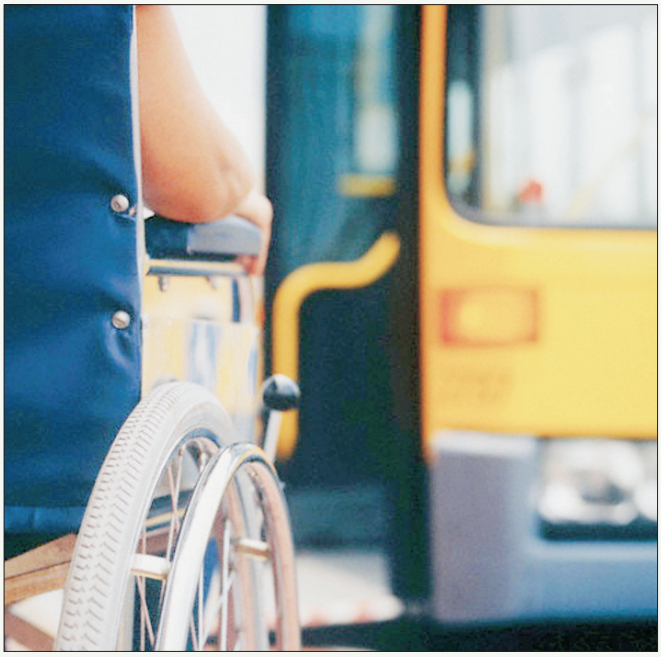


Engelli Hayatın Engelleri



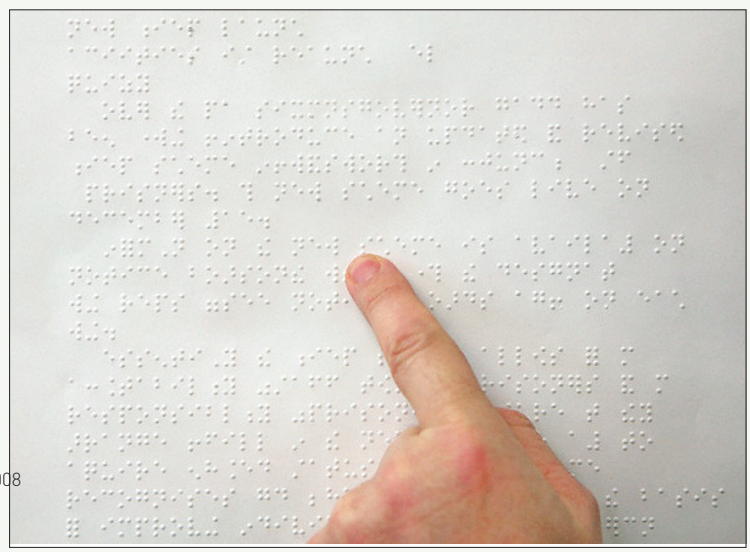
Fatih Ümit ÇETİN
İşletme Bölümü Hazırlık Öğrencisi

Çağımızın en önemli sorunlarından birisi de, toplumların engelli vatandaşlarına gereken önemi vermemesidir. Ben de görme engelli biri olarak, ülkemizdeki engellilerin sosyal hayattaki sorunları üzerinde durmak istiyorum. Bence asıl sorun insanların engelli vatandaş kavramı üzerinde yeterince düşünmemesi ve bu konuya gerekli hassasiyeti göstermemesidir. Bu nedenle dergimizin duyarlı okur kitlesine sahip olduğunu düşünerek bu yazımla birçok insanı harekete geçirebileceğimi düşünüyorum.



Öncelikle engelli vatandaşların ve onların sorunlarının hiç de küçümsenmeyecek bir konu olduğunu göstermek için şu istatistikî bilgileri vermek istiyorum: Gelişmiş ülke nüfuslarının yüzde onu, gelişmekte olan ülke nüfuslarının da yüzde on üçü engellilerden oluşmaktadır. Türkiye'de on milyon engelli yaşamaktadır. Yani Türkiye'de her yedi kişiden bir kişinin engelli olduğunun düşünülmesi bile durumun ciddiyetini ortaya koymaktadır. Anayasamızın da 2. Maddesinde Türkiye Cumhuriyeti'nin nitelikleri arasında "Türkiye Cumhuriyeti sosyal bir devlettir" ibaresi bulunmaktadır. Bu anlamda engelli hayatı korumak hakkında en büyük görev devletimize düşmektedir. Bu konuda devletimize başta TOBB olmak üzere çeşitli sivil toplum kuruluşlarının ve her Türk vatandaşının yardımcı olması gerekmektedir. Herkes bu konuda görevlidir. Çünkü şu an hiçbir engeli olmayan insanların gelecekte engelliler ordusuna katılıp katılmayacağı garanti değildir. Sosyal devlet anlayışının gereği olarak devletimiz Anayasamızda ve İnsan Hakları Evrensel Beyannamesi'nde belirtilen ve başta yaşama, ulaşım, eğitim, çalışma gibi temel haklarını herkesin eşit olarak kullanabilmesini sağlamak zorundadır. Fakat ben bir engelli olarak bu konuyla ilgili gereken tedbirlerin alınmadığı kanaatindeyim. Özellikle eğitim ve çalışma haklarının fırsat eşitliği çerçevesinde sunulduğunu düşünmüyorum. Engellilerin sosyal hayata kazandırılmaya, hayata karşı sağlam durmaya çok da fazla ihtiyacı olduğu düşünülürse tespitimin ne kadar doğru olduğu anlaşılacaktır. Şöyle ki engellilerin engellerine göre eğitim ve çalışma şartları sağlanmalıdır. Hâlbuki ülkemizde engellilere göre eğitim veren okulların sayısı parmakla sayılabilecek kadar azdır. Örneğin benim ablam da bir engellidir. Ablamın ve benim yaşadığım zorluklara değinerek olayı somutlaştırmak istiyorum. Biz eğitim hayatımı-

> Gelişmiş ülke nüfuslarının yüzde onu, gelişmekte olan ülke nüfuslarının da yüzde on üçü engellilerden oluşmaktadır. Türkiye'de on milyon engelli yaşamaktadır. Yani Türkiye'de her yedi kişiden bir kişinin engelli olduğunun düşünülmesi bile durumun ciddiyetini ortaya koymaktadır.





za adım attığımız günden beri normal okullarda öğrenim gördük. Tabii ki çok fazla sorunumuz oldu, ama biz bu sorunları öğretmenlerimizin, arkadaşlarımızın, ailemizin işbirliği, fedakârlığı, özverisi sayesinde kolayca aştık. Ancak herkes bizim kadar şanslı olmayabilir.

ENGELLİLERİN KARŞI KARŞIYA KALDIĞI SORUNLAR

Engelliler sadece eğitim hayatında değil iş hayatında da gerçekten inanılması güç sorunlar yaşamaktadır. Yine kendi hayatımdan somut bir örnek vermek gerekirse: Ablam 2004 yılında Ankara Hukuk Fakültesi'nden birincilikle mezun oldu, 2006 yılında stajını tamamlayıp avukatlık ruhsatını aldı. Daha sonra içinde bulunduğu şartları da düşünerek kendi bürosunu açmak yerine kamu kuruluşlarında görev almayı tercih etti ve KPSS'ye girdi. Puanı KPSS A grubu kadrolarının pek çoğuna başvurabilmek için yeterli olmasına rağmen salt sağlık şartı arandığı için başvuramadı. Daha sonra bu konuda en yetkili kurum olan Devlet Personel Daire Başkanlığı'ndan engellilerin bir devlet kurumuna yerleşseler bile kurumun onları çalıştırmakta takdir yetkisinin olduğunu, engellilerin kendileri için ayrılan yüzde üçlük kontenjandan yararlanarak iş hayatına atılması gerektiğini öğrendi. Sadece basit bir matematik hesabıyla bile ülkemiz nüfusunun yüzde on beşini oluşturan engellilerin, yalnızca yüzde üçüne iş imkânı sunulduğu düşünülürse, engellilerin en doğal hakları olan eğitim düzeylerine göre bir işte çalışabilmelerinin ne kadar zor olduğu anlaşılacaktır. Engelliler eğitim ve çalışma hayatında olduğu gibi günlük hayatlarını sürdürmekte de birçok zorluk yaşamaktadır. Örneğin tiyatro, sinema gibi etkinliklere katılmakta, kitap okumakta çok zorlanmaktadır. Bence bir kişinin bireysel gelişimini tamamlayabilmesi için farklı görüşleri de bünyesinde barındıran, sağlam, geniş bir dünya görüşüne sahip olması gerekmektedir. Bu yetenek de ancak okuyarak kazanılır. Ancak bir görme engellinin, böyle geniş bir yelpazede kitap okuyabilmesi neredeyse mümkün değildir. Bu nedenle bu işe gönül vermiş, kendini bu konuda ödüllü sayan bireyler yardımıyla engelliler için kitap okuma seferberlikleri düzenlenerek, CD veya kasetlere aktarılmış kitapların kırtasiyelerde kütüphanelerde rahatça bulunabilir seviyeye getirilmesi onlar için yapılacak en büyük hizmettir. Ayrıca yolların ve çok katlı binaların da yapılma aşamasında ülkemiz nüfusunun yüzde on beşinin engelli olduğu da dikkate alınmalıdır.

HERKES BİR GÜN ENGELLİ OLMA DURUMUYLA KARŞILAŞABİLİR

Bütün bu aksaklıklara rağmen engellerini aşıp başarı basamaklarını tırmanmış özürlüler de vardır. Örneğin milyonlarca kişinin yarıştığı ÖSS'de bu sene ben EA-2 Türkiye 23.'sü, SÖZ-2 Türkiye 59.'su oldum. Uğur Yuvarlak SÖZ-2 Türkiye 24.'sü oldu. Geçen yıl da ÖSS Türkiye 223.'sü olan Mehmet Sarıçalı da bir görme engelliydi. Ancak bizlerin eğitim hayatımızda kazandığımız zaferler, çalışma hayatlarımızda taçlandırılmazsa bu zaferlerin pek de bir anlamı olmaz. Bu konuda öncelikle iş çevrelerine çok büyük görev düşmektedir. Engellilerin istihdam alanlarının ancak yüzde üçlük kısmında ve bir mecburiyet olarak görülmemesi gerekir. Aksine engellilerin eğitim seviyeleri ve yeteneklerine göre iş hayatına kazandırmak için çeşitli çalışmalara öncülük yapılması gerekmektedir.



Sizlere kendi hayatımda yaşadığım ve ülkemizde her engellinin günlük hayatında karşılaştığını düşündüğüm zorlukları aktarmaya çalıştım. Sizlerin engelliler hakkında bir an bile düşünmesini sağladıysam, yazımın amacına ulaştığına inanırım. Unutmamak gerekir ki engelli olmayanların da, her an engelli olma ihtimali vardır ve engellilerle ilgili konularda herkesin bu perspektiften konuya yaklaşması gerekmektedir.

Sadece basit bir matematik hesabıyla bile ülkemiz nüfusunun yüzde on beşini oluşturan engellilerin, yalnızca yüzde üçüne iş imkânı sunulduğu düşünülürse, engellilerin en doğal hakları olan eğitim düzeylerine göre bir işte çalışabilmelerinin ne kadar zor olduğu anlaşılacaktır. Engelliler eğitim ve çalışma hayatında olduğu gibi günlük hayatlarını sürdürmekte de birçok zorluk yaşamaktadır.